

Digi- ja väestötietovirasto esittäytyy

Näkymiä vuoteen 2020: uusi virasto ja Suomi.fi-palvelut

Mikko Mattinen & Jani Ruuskanen

@suomifi
@mikmat68
@jani_ruuskanen

Digi- ja väestötietovirasto

VRK ja Maistraatit yhdistyvät 2020 alusta uudeksi virastoksi.

Mikko Mattinen

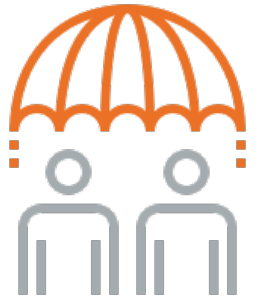
Uuden viraston toiminta-ajatuksena on:

*Edistää yhteiskunnan digitalisaatiota,
turvata tietojen saatavuutta ja
tarjota palveluja asiakkaiden
elämäntapahtumiin.*

Virasto hoitaa sille erikseen säädettyjä seuraavia tehtäviä

1. Digitalisaation ja tietoturvallisuuden edistäminen sekä palvelujen käytön tuki
2. Tietovarantojen kehittäminen ja tietopalvelut
3. Asiakirjojen ja sähköisen identiteetin todentaminen ja varmentaminen
4. Elämäntapahtumien rekisteröinti, vahvistaminen ja oikeusturvapalvelut
5. Virastolla voi olla myös muita erikseen säädettyjä tehtäviä.

1 kohdassa tarkoitettuina tehtävinä virasto vastaa myös kansalaisneuvonnasta, digitaalisten palveluiden käyttäjätuesta sekä julkisen hallinnon tiedonhallinnan asiantuntijatehtävistä ja palveluista.

Näistä tehtävistä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Yhtenäiset toimintatavat

- Design-for-all ajattelu ja aina palvelumuotoilu edellä.
- Yhdessä käyttäjien kanssa (suomifikayttaja.fi), käytössä LeanLab-alusta.
- Skaalautuva ketterä kehittäminen ja tarpeen mukaan erilaiset hankintatavat sekä muiden tuottamien sovellusten ja toteutusten hyödyntäminen.
- Valmisohjelmistojen käyttö kun vastaa suoraan tarvetta (ei räätälöintejä), erityisesti tekoälypuolella hyödynnetään valmiita ratkaisuja, ei kehitetä itse.
- Avoin lähdekoodi > suuntana avoin hallintamalli ja yhteiskehittäminen.
- Verkostomainen toiminta ja hyvien käytäntöjen jakaminen.
- Asiantuntijoiden päätösvallan kasvattaminen.
- Innovaatiot ja kokeilut.

Suomi.fi-palvelut nyt ja tulevaisuudessa

2019-2020

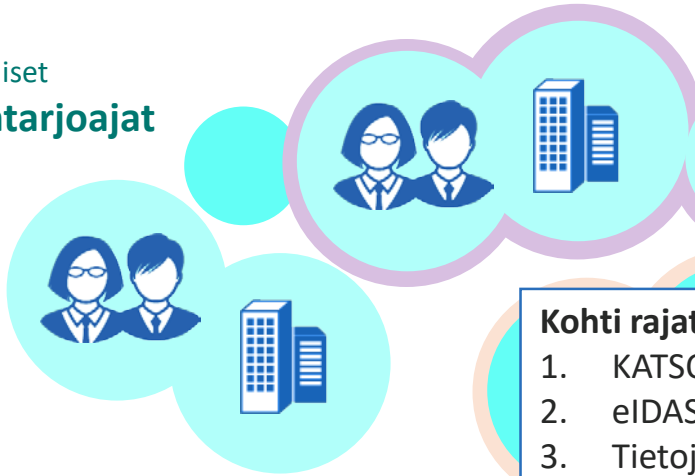
Jani Ruuskanen

Suomi.fi

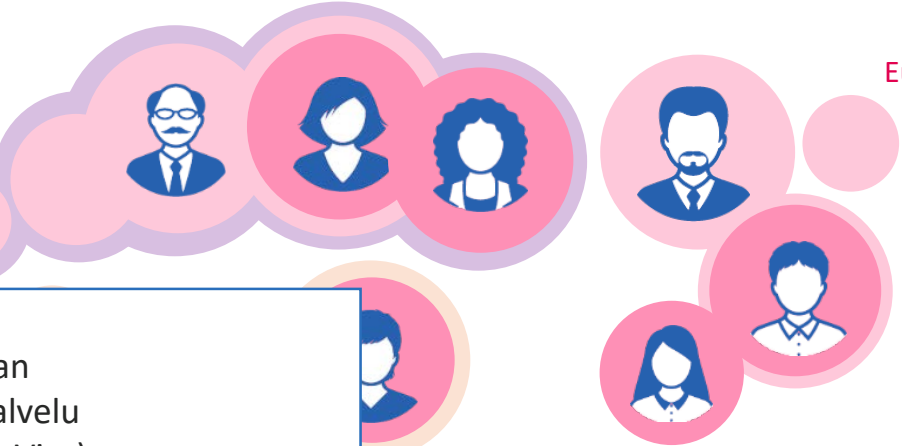
Palvelualusta edistää digitaalisten markkinapaikkojen syntymistä kansalaisten ja eri toimialojen palveluntarjoajien välille

Eurooppalaiset
Palveluntarjoajat

Digital
Single
Market

Eurooppalaiset
Käyttäjät

Kohti rajat ylittäviä palveluja 2020:

1. KATSO-korvaaminen kokonaisuudessaan
2. eIDAS ja Valtuudet ja Viestit +verkkopalvelu
3. Tietojen vaihto (X-road / X-Tee: Suomi+Viro)
4. Digitaalisen identiteetin ratkaisut suomalaisille ja suomessa asuville (*hallitusohjelma*)
5. Single Digital Gateway (Palvelutietovaranto ja Suomi.fi)

API:t / data / konfiguraatio

api.suomi.fi

avoindata.fi

Käyttökokemus / käyttöliittymä

Suomi.fi-verkkopalvelu

Suomi.fi-mobiilisovellus

Suomi.fi-palvelut

palveluhallinta.suomi.fi

Tunnistus

Verkkopalvelu

Viestit

Valtuudet

Kartat

Maksut

Palvelutietovaranto

Palveluväylä

Tietovarannot

Konesali- ja käyttöpalvelut

Suomi.fi-tunnistus

Kertakirjautuminen kaikkiin julkisiin palveluihin.

Suomi.fi-tunnistus mahdollistaa Suomen ja EU-kansalaisen sähköisen tunnistamisen tietoturvallisesti erilaisia tunnistusvälineitä, kuten pankkitunnistusta ja mobiilivarmennetta hyödyntäen.

Palvelun käyttö on mahdollista vain julkisen hallinnon organisaatioille.

Suomi.fi-tunnistus

- Nykyiset Tupas-rajapinnat korvattu kaikkien pankkien kanssa.
- eIDAS-solmupiste tuotannossa (Saksan tunnistusväline):
 - Onko oma organisaatiosi jo valmistautunut tukemaan eIDAS-tunnistettuja muiden maiden kansalaisia omissa sähköisissä asiointipalveluissa?
 - Palveluun on toteutettu myös yksinkertainen lomake, jolla eIDAS-tunnistetun asiakkaan voi ohjata ottamaan yhteyttä viranomaiseen, mikäli oma palvelu ei vielä tue eIDAS-tunnistusta.
- Tunnistustapahtumien kasvu voimakasta edelleen > kansalaisten sähköisen asioinnin määrä kasvaa vauhdilla:
 - Tunnistustapahtumia tällä hetkellä 9-10 mil. / kuukausi ja määrä kasvaa myös vuoden 2020 aikana voimakkaasti.

Suomi.fi-tunnistus – tärkeimmät kehityskohteet

- **eIDAS-velvoitteiden täyttäminen** (EU-kansalaisten tunnistautumisen mahdollistaminen Suomalaisiin sähköisen asioinnin palveluihin).
 - 2020 eteenpäin lisää EU-maita asetuksen ja notifiointien mukaisessa aikataulussa.
- **Ulkomaalaisten (EU-ulkopuoliset) käyttäjien tunnistuspalvelun** hankinta, kehitys ja integrointi Suomi.fi-tunnistukseen
 - Käyttöönotto käynnissä, **integrointi tunnistukseen 2019 loppuun mennessä**.
 - Mukaan Valtuuksiin kevään 2020 aikana osana KATSO-korvaamista.
- Toimintavarmuuden ja häiriöhallinnan kehittäminen, varautuminen palvelunestohyökkäyksiin, pilvipalveluiden hyödyntäminen osittain ja devops-malliin siirtyminen.
- Mahdolliset uudet tunnistusratkaisut (**hallitusohjelma**), joilla jokainen suomalainen ja suomessa asuva voi tunnistautua vahvasti kaikkiin julkisiin sähköisiin palveluihin.

Suomi.fi-valtuudet

Henkilön tai yrityksen puolesta asioinnin mahdollistaja.

Suomi.fi-valtuuksien avulla voidaan luotettavasti tarkistaa henkilön tai yrityksen valtuudet, valtakirjat ja oikeudet asioida sähköisesti toisen henkilön tai edustamansa yrityksen puolesta ajasta ja paikasta riippumatta.

Palvelun käyttö on mahdollista niin julkisille kuin yksityisille organisaatioille maksutta.

Suomi.fi-valtuudet

- Rekisteripohjainen ja valtakirjapohjainen puolesta asiointi kaikkiin sähköisiin asiointipalveluihin, myös yksityisille ja kolmannelle sektorille.
- Valtuuskyselyjen ja valtakirjojen määrä kasvaa eksponentiaalisesti (nopeita hyötyjä kansalaisille ja toisaalta taloudellisia säästöjä viranomaisille, Q1-Q3/2019 **lähes 17 miljoonaa kyselyä** ja **3,9 miljoonaa sähköistä valtakirjaa**).
- **KATSO-korvaaminen:**
 - Käyttöönotoilla jo kiire, kaikkien siirryttävä tunnistuksen ja valtuuksien käyttöön 2019 loppuun mennessä. Erikseen sovittu jatkosta niiden kanssa joilla erityispalveluja ulkomaalaisille käyttäjille.

Suomi.fi-valtuudet – tärkeimmät kehityskohteet

▪ **KATSO-korvaaminen:**

- Virkailijatoiminnot joilla valtakirjoja voi tehdä asiakkaiden puolesta.
- Kehitettävät ominaisuudet (mm. useamman valtuuttajan yritysvaltakirja, yhdistysrekisterin kytkeminen, massatoiminnallisuudet, rajapinnat).
- Ulkomaalaisen tunnistusratkaisun integrointi (itsepalvelu).
- Käyttöönottojen läpivienti yhdessä asiakasorganisaatioiden kanssa.

▪ **Tiskiasiointi mahdolliseksi:**

- KAPA-lain päivitys menossa, tavoitteena tulla voimaan 1.1.2020. Aluksi mahdollista kuitenkin vain julkisen sektorin toimijoille.
 - Toimeenpanon suunnittelu käynnissä yhdessä Veron kanssa.
 - Selvityksessä Digi- ja väestötietoviraston rooli toimeenpanon mahdollistajana laajemminkin.
- Käynnissä selvitystyö sähköisen edunvalvonnan toteutuksen osalta (VRK+Maistraatit), toteutus 2020-2021 välillä rahoituksesta riippuen.
 - Rajat ylittävä puolesta asiointi, Suomi mukana pilotoimassa EU-laajuisessa suunnittelussa.
 - Toimintavarmuuden varmistaminen ja häiriöhallinnan kehittäminen.

KATSO-korvaaminen

* Virkailija-toiminnot mahdollistavat keskitetyn virkailija-avusteisen rekisteröinnin

Valtuudet Virkailijatoiminnot v1*

- Y-tunnukselliset valtuuttajat, esim. Julkisorganisaatiot, kuolinpesät, yhtymät jne.
- Suomalainen asiamies valtuutettuna

Valmistuu:
joulukuu 2019.

Valtuudet Virkailijatoiminnot v2*

- Ulkom. yritys valtuuttaa suomalaisen asiamiehen

Valmistuu:
helmikuu 2020

Massakäyttö-toiminnallisuudet tilitoimistoille

Valmistuu:
maaliskuu 2020

Keskitetty virkailija-avusteinen rekisteröinti (Vero)

Kesäkuu 2020

11

12

01

02

03

04

05

06

Virkailijatoiminnot ja itsepalvelulaajennukset

Ulkomaalaisten valtuutus ja asiointi

Itsepalvelun tehostuminnot

Virkailija-avusteinen rekisteröinti

Useamman vahvistajan yritysvaltakirja

Valmistuu:
marraskuu 2019.

Yhdistysten puolesta valtuutus ja asiointi

Valmistuu:
tammikuu 2020.

Ulkomaalaisten käyttäjien valtuuttaminen*

Valmistuu:
helmikuu 2020

Valtuutusosoikeuspyyntö itsepalveluna

Valmistuu:
toukokuu 2020

* Ulkomaalaisten tunnistusten valtuuttaminen edellyttää virkailija-avusteista rekisteröintiä

Suomi.fi-viestit

Suoraviivaista viestintää viranomaisilta kansalaisille ja yrityksille.

Suomi.fi-viestit on julkishallinnon organisaatioiden keskitetty viestioperaattoripalvelu kansalaisille ja yrityksille. Se mahdollistaa viranomaisten sähköisen viestinnän riippumatta siitä, haluaako asiakas viestinsä digitaalisesti tai perinteisenä kirjeenä.

Palvelun käyttö on mahdollista vain julkisen hallinnon organisaatioille.

Suomi.fi-viestit

- Palvelu tuotannossa (kansalaiset ja yritykset viestien vastaanottajina)
 - **Yritysten rekisteripohjainen Viestit on jo tuotannossa**, kattaa valtaosan yrityksistä (ne joissa viestien vastaanottaja on joku nimenkirjoittajaoikeudellinen henkilö).
 - **Paperipostitusmahdollisuus** olemassa (asiakkaat joiden käyttö lupa myönnetty alkuvuodesta 2019, ennen Markkinaoikeuden päätöstä).
 - **Mobiilisovellus** kansalaisille tuotannossa (IOS ja Android-alustat, puhelimille ja tableteille).
 - Uusia käyttöönottoja tehty 2019 aikana runsaasti (valtioneuvostukset nopeuttivat asiaa). Tärkeää saada nyt kohdennettua markkinointia kansalaisille kaikkien viranomaisten yhteistyönä, jotta käyttäjämäärää saadaan edelleen nostettua).

Suomi.fi-viestit– tärkeimmät kehityskohteet

- Uusi tulos-, kuoritus ja **postituskilpailutus** ja käyttöönotto asiakkaille (syksy 2019).
- **Valtakirja- ja valtuuskoodipohjainen viestit palvelu** kansalaisille ja yrityksille, valmistuu 2019 loppuun mennessä.
- Mobiiliversion kehittäminen myös yritysten puolesta viestejä käyttäville (rekisteripohjainen, valmistuu 2019 loppuun mennessä).
- Kokonaisarkkitehtuuriuudistus (sisäiset ja ulkoiset rajapinnat ja dokumenttienhallinta).
- Lukuisat uudet pienemmät ominaisuudet ja asiakastarpeet erityisesti rajapintoihin.
- Toimintavarmuuden varmistaminen ja häiriöhallinnan kehittäminen.
- 2020 aikana myös muu palvelun kehitystyö ja mahdolliset uudet vaatimukset (**hallitusohjelma**).
 - **Keskeistä on saada yritysviestit käyttöön myös viranomaisten toimesta, toteutus on jo hyvin kattava mutta viestejä ei kulje vielä yhtään yritysasiakkaille!**
 - **Lisäksi kehitämme erityisesti ominaisuuksia tukemaan käyttöönottoja (viranomaisen ja loppukäyttäjä).**

Suomi.fi-verkkopalvelu

Kansalaisen ja yrityksen palvelut yhdestä paikasta.

Suomi.fi-verkkopalvelu tarjoaa julkishallinnon asiakkaille pääsyn palveluihin, omiin tietoihin ja sähköisiin viesteihin helposti yhdestä paikasta.

Verkkopalvelussa tarjotaan myös tietosisältöjä eri elämäntilanteisiin ja tietoa niihin liittyvistä palveluista.

Palvelun käyttö on mahdollista niin julkisille kuin yksityisille organisaatioille maksutta.

Suomi.fi-verkkopalvelu

- Julkiset palvelu ja palvelukanavat (palvelutietovaranto) ja opastavat sisällöt kansalaisten ja yritysten löydettävissä.
- Pääsy omiin rekisteritietoihin (käyttöönottoja tulossa lisää).
- Viestien ja Valtuuksien käyttöliittymä loppukäyttäjille.
- **Erityisesti tärkeää on varmistaa sisällön laatu ja ajantasaisuus palvelutietovarannossa ja opastavien sisältöjen ajantasaisuus kansalaisille ja yrittäjille.**

Suomi.fi-verkkopalvelu – tärkeimmät kehityskohteet

- **eIDAS-tuki (Viestit, Valtuudet, Verkkopalvelu) kokonaisuutena (liittyy niin KATSO-korvaamiseen kuin eIDAS-velvoitteisiin).**
- Sisällön (yhteiset opastavat sisällöt) laaja hyödyntäminen muissa palveluissa.
 - **2019 loppuun mennessä Palveludirektiivin velvoitteiden täyttäminen.** Eryteisesti yritysten palvelutoimintaa, ammattipätevyyksiin, lupiin jne. liittyvät tiedot tulee saattaa ajan tasalle kattavasti (komission huomautus Suomelle!) PTV:ssä ja Suomi.fi:ssä.
 - 2020 aikana **painopiste SDG-asetuksen** toimeenpanon tuessa.
- Yhdenmukainen käyttökokemus palveluissa, myös laajemmin jo maistraattien sähköiset asiointipalvelut (Vaaka-hanke), myös viestien ja valtuuksien hyödyntäminen.
 - Omien tietojen tarkastuspalvelu (erillinen) korvautuu Suomi.fi:llä 2019 loppuun mennessä.
 - Tietojen ilmoittaminen mahdolliseksi suoraan Suomi.fi:ssä 2020 alkupuolella.
- Käytettävyys + saavutettavuus (laadun parantaminen – niin sisältö kuin käyttöliittymät).
- 2020 aikana palvelun pienkehitys.
- Toimintavarmuuden varmistaminen ja häiriöhallinnan kehittäminen (pilvisiirto käynnissä).

Suomi.fi-palvelutietovaranto

Kaikki tiedot julkisista palveluista yhdessä paikassa.

Suomi.fi-palvelutietovaranto on keskitetty tietovaranto, johon organisaatiot tuottavat tiedot tarjoamistaan palveluista ja asiointikanavista. Palvelujen kohderyhmänä voivat olla yksityishenkilöt, yritykset tai viranomaiset.

Palvelun käyttö on mahdollista niin julkisille kuin yksityisille organisaatioille maksutta.

Suomi.fi-palvelutietovaranto

- Keskitetty perustietovaranto kaikista julkisista palveluista ja palvelukanavista. Vapaasti myös yritysten ja kolmannen sektorin käytettävissä.
 - **Kansallinen lainsäädäntö velvoittaa** tietojen tuottamiseen.
 - **EU:n palveludirektiivi** velvoittaa myös erityisesti yritysten palvelutietojen tuottamiseen.
- Lukuisia määrä integrointeja (ulos ja sisään).
- Sisältää myös palvelupaikkojen **esteettömyystietojen** tallennuksen (yhteinen sovellus Helsingin kaupungin kanssa).
- Sisällöt mahdollista tuottaa suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja kaikilla saamenkielillä.
- Keskeinen tietovaranto myös tulevassa **SDG-asetuksen toimeenpanossa** 2020 loppuun mennessä.

Suomi.fi-palvelutietovaranto– tärkeimmät kehityskohteet

- Sisällön (palvelutietovarannon sisältö) laaja hyödyntäminen muissa palveluissa.
 - 2020 aikana **painopiste SDG-asetuksen** toimeenpanon tuessa.
- 2020 aikana palvelun pienkehitys sekä mahdolliset kansalliset uudet kehityskohteet (**hallitusohjelma**).
- Toimintavarmuuden varmistaminen ja häiriöhallinnan kehittäminen (mm. siirto pilveen).

Suomi.fi-palveluväylä

Turvallista ja yhdenmukaista tietojen vaihtoa organisaatioiden ja maiden välillä.

Suomi.fi-palveluväylä tarjoaa vakioidun tavan tietojen siirtoon organisaatioiden välillä mahdollistaen turvallisten palvelukokonaisuuksien rakentamisen kansalaisille, yrityksille ja viranomaisille.

Palvelun käyttö on mahdollista niin julkisille kuin yksityisille organisaatioille maksutta.

Palveluväylä– tärkeimmät kehityskohteet (NIIS+VRK)

- Natiivi REST-tuki (**tuotannossa**, parannuksia tulossa 2019 ja 2020 alkuvuoden aikana).
- Liittymisen helpottaminen (niin prosessit, palveluhallinta kuin tekniset hallintakäyttöliittymät).
- API-gateway ja tietojen julkaisu suoraan liityntäkatalogiin.
- **X-road version 7 suunnittelu ja toteutus (NIIS):**
 - Toteutus ja pilotointi vuonna 2020 ja käyttöönotto 2021 (käyttöönotot Suomen palveluväylään viimeistään).
- Toimintavarmuuden varmistaminen ja häiriöhallinnan kehittäminen.

Voit ottaa Suomi.fi-palveluja käyttöön:
Ottamalla yhteyttä osoitteeseen:
suomi.fi-asiakaspalvelu@vrk.fi.

Lisätietoja palveluista:
<https://palveluhallinta.suomi.fi>